

Biskopens juleandakt 2017

I Bodin kirke henger det en liten menneskefigur på en av korsveggene. Det ser ut som en dame, og det ser ut som om hun er gravid. Tradisjonen sier at hun er Elisabeth, Marias slektning som det fortelles om i Lukasevangeliets første kapittel. Da Maria gikk gravid med Jesusbarnet reiste hun på besøk til Elisabeth. Maria var ung, gravid, med en utrolig fortelling om hvordan unnfangelsen hadde skjedd, og det er vel trolig at hun både var engstelig og urolig. Elisabeth ventet også barn, men i motsetning til Maria var hun en eldre kvinne, langt over den tiden det var naturlig å bli gravid. Hun var antagelig ikke mindre urolig enn Maria. I Dønnes kirke henger en vakker skulptur av den unge Maria og barnet.

Disse to gravide kvinnene er helt sentrale i fortellingen om hvordan Jesus, Guds sønn, kom til jord. På en sterk måte understreker Maria og Elisabet at Jesus ble født inn i en bestemt tid, på et bestemt sted, i familierelasjoner. Jesus var en del av det absolutt menneskelige. Han ble virkelig vår bror, født inn i verden som alle andre mennesker.

Både i starten og ved slutten av historien om Jesus, er kvinner vesentlige. Og det var kvinner som ikke var verken velstående eller mektige, eller spesielle på noen måte. Maria, Jesu mor, og Elisabeth var to alminnelige kvinner i sin tid. Maria Magdalena og den Maria som fikk den første oppgaven med å fortelle om oppstandelsen var det samme.

Disse kvinnene viser med sin plass i Bibelens viktigste historier at Gud bruker alle slags mennesker i sin tjeneste, og at det alminnelige livet er Guds kall til oss. Akkurat dette understreket også Martin Luther for 500 år siden. Han oppvurderte det kall som ligger i hverdagens oppgaver, det alminnelige gudskapte livet, og gir oss uvurderlig hjelp til å se på vårt dagligliv som en tjeneste for Gud.

Men kvinnene rundt Jesu fødsel og oppstandelse peker også på alle andre kvinner i verden. De to gravide kvinnene Elisabeth og Maria minner oss på alle de kvinnene som er i en farlig situasjon fordi de bærer et barn under hjertet. Å være gravid er for mange livets store glede; men for den voldtatte flyktningjenta i Syria, barnebruden på 12, eller åttebarnsmoren i en fattig bydel i Afrika, er graviditet forbundet med nesten bare fare og fortvilelse.

Midt i vår julefortelling om Jesu fødsel møter vi de store utfordringer som mennesker i vår verden lever i: En gammel barnløs kvinne, en ugift mor og en fødsel i kummerlige forhold utenfor byen. Men også historiens gode menn er der, Josef som stilte opp for Maria og var den gode far. Josef minner oss kanskje på de unge fedrene i dag som ikke ser noen annen utvei enn å ta sin familie med på flukt, fordi de lever i forfølgelse, krig og undertrykkelse i sitt hjemland. Josef gjorde jo også det, tok Maria og Jesus med til Egypt, i frykt for Herodes. Josef ville det beste for sin familie. Mang familiefedre på flukt i dag vil det samme. Vår tids historier og mennesker finnes i julens fortellinger.

Alt dette sier oss: Vi tror på en Gud som solidariserer seg fullt og helt med den svake, den marginaliserte, det mennesket som i maktens blikk ikke er noe verdt. For det var Guds sønn som kom gjennom Maria.

Og det betyr: Det finnes ingen menneskelig situasjon som er utenfor Guds nærvær og Guds kjærlighet. Slik Jesus kom helt inn i vår verden, slik er Gud helt tilstede der vi lever våre liv. Det er julens gode håp og lys til hver enkelt.

Maria og Elisabeth og Josef påminner oss om verdens kvinner og menn som lever i fattigdom, redsel, flukt og vold, minner oss på alle de engstelige gravide, minner oss på at mennesker i nød alltid er i sentrum av den kristne tro. Minner oss på at vi er kalt til å skape fellesskap der det er plass til den unge flyktningen som håper på et bedre liv, den redde jenta som bærer på tunge og skjulte historier, den fattige tiggeren vi møter på gata.

Så er julens glede ikke alt det ytre, men vissheten om et guddommelig nærvær i verden og i våre personlige liv. Og julens utfordring er vår bror og søster som lider.

«Stille natt

Hellige natt

Aldri ble vår jord forlatt

Himlen smiler fra barnets munn

Kommer nær i en frelsende stund

Vier Guds fremtid til vår»

(Nr. 43 i Norsk salmebok, tekst av Erik Hillestad).

Velsignet jul!

Biskop Ann-Helen Fjeldstad Jusnes